

تقابل سیاست و صنعت در ایران

- نویسنده: سعید صافی اردهایی
- ژانر و دسته‌بندی: سیاست صنعتی، دولت توسعه‌گرا
- مشخصات نشر: شرکت چاپ و نشر بازرگانی، چاپ اول، ۱۴۰۳

خلاصه: کتاب حاضر دربردارنده تلفیق مهمی از جامعه‌شناسی سیاسی توسعه و اقتصاد سیاسی توسعه صنعتی در ایران دوره جمهوری اسلامی است. موضوع توسعه صنعتی، موضوعی بسیار مهم در بین علاقهمندان به مباحث توسعه است. در ابتدا باید گفت که علیرغم اهمیت بسیار مهم توسعه صنعتی در ایران و ایضا اتخاذ سیاست‌ها و استراتژی‌های صنعتی در خور برای نیل به توسعه صنعتی، متون موجود به زبان فارسی در این حوزه اندک هستند. کتاب حاضر می‌کوشد ابتدا با ارائه تعاریفی از مفهوم سیاست صنعتی به واکاوی تعاریف مفهومی و مؤلفه‌های اصلی سیاست صنعتی بپردازد و سپس به این نکته مهم می‌پردازد که آیا همه دولت‌ها می‌توانند طراح و مجری سیاست‌های صنعتی باشند یا نه و اینکه گونه‌ای خاص از دولت‌ها هستند که توانایی طراحی و اجرای سیاست‌های صنعتی برای نیل به توسعه صنعتی را دارا هستند. اینجا است که پای «دولت توسعه‌گرا» شرایط و پیش‌زمینه‌های تحقق آن به میان می‌آید. «دولت توسعه‌گرا» دارای چه مؤلفه‌ها و ویژگی‌هایی است که آن را توانمند می‌سازد تا سیاست‌های صنعتی را به پیش ببرد. آیا ویژگی‌های گفته شده برای دولت توسعه‌گرا در مورد ایران نیز صدق می‌کند؟ یکی از مهمترین ویژگی‌های اقتصاد ایران، ساختار و ماهیت رانتی-نفتی آن است که کتاب حاضر می‌کوشد تضاد ساختار رانتی دولت ایران را با دولت‌های توسعه‌گرا واکاویده و به این سؤال پاسخ دهد که مهمترین مانع پیشروی توسعه صنعتی در ایران دوره جمهوری اسلامی چه بوده است؟ و از آنجایی که دغدغه‌های توسعه‌گرایانه کتاب حاضر ایجاب می‌کند تا الگوهای مختلف توسعه بررسی شود، کتاب با الگوگیری از تجارب دولت‌های توسعه‌گرای شرق آسیا (به ویژه کره جنوبی و ژاپن) مهم‌ترین عناصر و مؤلفه‌های سیاست صنعتی این کشورها و ایضا ویژگی‌های دولت‌های توسعه‌گرای آنان را بررسی می‌کند.